

Strona główna>Wszczęcie postępowania sądowego>Gdzie i jak>**Jak wnieść sprawę do sądu?**

Jak wnieść sprawę do sądu?

Bułgaria

1 Czy muszę skierować sprawę do sądu czy istnieje alternatywne rozwiązanie?

Wniesienie sprawy do sądu stanowi jeden z kilku dostępnych sposobów rozstrzygnięcia sporu.

Przed skierowaniem sprawy do sądu strony mogą podjąć próbę rozstrzygnięcia sporu na drodze pozasądowej.

Jeżeli strony nie będą w stanie rozstrzygnąć sporu samodzielnie, mogą skorzystać z mediacji. Mediacja to dobrowolne i poufne postępowanie pozasądowe służące rozwiązywaniu sporów, w toku którego mediator będący osobą trzecią pomaga stronom osiągnąć porozumienie. Udział w postępowaniu mediacyjnym jest dobrowolny i strony mogą się z niego w dowolnej chwili wycofać.

Mediator jest bezstronny i nie narzuca sposobu rozstrzygnięcia sporu. W trakcie mediacji strony rozstrzygają wszystkie kwestie za obopólnym porozumieniem.

Treść dyskusji dotyczących sporu jest poufna. Uczestnicy mediacji nie mogą ujawniać żadnych okoliczności, faktów ani dokumentów, z którymi zapoznali się w toku postępowania.

Na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości znajduje się lista mediatorów, z którymi strony mogą nawiązać kontakt, jeżeli zdecydują się skorzystać z możliwości pozasądowego rozwiązania sporu w drodze mediacji. Przy wielu sądach działają ośrodki rozwiązywania sporów i mediacji współpracujące z mediatorami figurującymi na tej liście.

Alternatywną metodą pozasądowego rozstrzygnięcia sporu jest arbitraż. Można z niego skorzystać we wszystkich sporach majątkowych, z wyjątkiem sporów dotyczących praw rzeczowych lub prawa do objęcia nieruchomości w posiadanie, sporów alimentacyjnych i sporów dotyczących łożenia na utrzymanie dziecka lub praw pracowniczych. Usługi arbitrażu może świadczyć stały organ. Dopuszcza się również możliwość wszczęcia specjalnego postępowania na potrzeby rozstrzygnięcia konkretnego sporu (arbitraż *ad hoc*). Postępowanie arbitrażowe przeprowadza się, jeżeli strony sporu zawarły umowę o arbitraż. W umowie o arbitraż strony wyrażają zgodę na poddanie pod arbitraż wszystkich lub niektórych sporów, które mogą wystąpić między nimi lub które wystąpiły między nimi w odniesieniu do określonego stosunku umownego lub pozaumownego. Umowa ta może przybrać formę klauzuli arbitrażowej zawartej w innej umowie lub odrębnej umowie. Umowa o arbitraż wymaga formy pisemnej. Przyjmuje się, że umowa ma formę pisemną, jeżeli sporządzono ją w postaci dokumentu podpisanego przez strony lub jeżeli ma ona postać wymiany listów, wiadomości teleksowych, telegramów lub wymiany wiadomości za pomocą innych metod komunikacji.

Uznaje się również, że umowa o arbitraż została zawarta, w przypadku gdy pozwany wyraził zgodę na rozpoznanie sporu przed sądem arbitrażowym na piśmie lub we wniosku ustnym zgłoszonym do protokołu postępowania arbitrażowego lub gdy pozwany przystąpił do postępowania arbitrażowego poprzez wniesienie repliki, przedstawienie dowodów, wytoczenie powództwa wzajemnego lub stawienie się na rozprawie arbitrażowej bez zakwestionowania właściwości sądu arbitrażowego.

W umowie o arbitraż strony wskazują instytucję arbitrażową właściwą do rozpoznania ich sporu lub konkretnego arbitra, którego chcą powołać, a także regulamin arbitrażowy, zgodnie z którymi ich spór ma zostać rozstrzygnięty. Postępowanie przed sądem arbitrażowym przeprowadza się zazwyczaj zgodnie z regulaminem arbitrażowym.

Więcej informacji w sekcji [Jurysdykcja](#).

2 Czy istnieje termin, w czasie którego należy wnieść sprawę do sądu?

Terminy na wniesienie sprawy do sądu różnią się w zależności od sprawy. W prawie bułgarskim przewidziano różne terminy zawite (których upływ skutkuje wygaśnięciem samego prawa podmiotowego) i terminy przedawnienia (których upływ skutkuje wyłącznie wygaśnięciem możliwości wytoczenia powództwa przed sąd). Więcej informacji w sekcji [Terminy proceduralne](#).

Aby uzyskać pewność w kwestii terminu na wytoczenie powództwa, najlepiej w każdym przypadku zasięgnąć opinii prawnika.

3 Czy powinienem skierować sprawę do sądu w danym państwie członkowskim?

Zob. sekcja [Jurysdykcja](#).

4 Jeżeli tak, do którego sądu w tym państwie członkowskim należy się zwrócić, biorąc pod uwagę moje miejsce zamieszkania i miejsce zamieszkania drugiej strony lub inne aspekty mojej sprawy?

Zgodnie z zasadą ogólną powództwo wytacza się przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby statutowej pozwanego.

W odniesieniu do niektórych rodzajów roszczeń zastosowanie mają jednak przepisy szczególne, w zależności od statusu strony lub przedmiotu sporu. A zatem:

Powództwa przeciwko małoletnim lub osobom pozbawionym zdolności do czynności prawnych wytacza się przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania pełnomocnika procesowego strony.

Powództwa przeciwko osobom o nieznanym adresie wytacza się przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania ich adwokata lub pełnomocnika procesowego, a w przypadku gdy dana osoba nie jest reprezentowana przez adwokata ani pełnomocnika procesowego – przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania powoda.

Powództwa przeciwko osobom prawnym wytacza się przed sąd właściwy dla miejsca siedziby statutowej osoby prawnej. Powództwa dotyczące sporów powstałych na gruncie bezpośrednich relacji z filiami lub oddziałami takich instytucji lub osób można zamiast tego wytoczyć przed sąd właściwy dla miejsca, w którym znajduje się filia lub oddział.

Powództwa przeciwko organom państwa i instytucjom rządowym, w tym przeciwko ich departamentom i oddziałom, wytacza się przed sąd właściwy dla miejsca, w którym powstały stosunki prawne stanowiące podstawę sporu; nie dotyczy to jednak powództw wytaczanych przez sąd właściwy dla miejsca położenia nieruchomości lub otwarcia spadku. Jeżeli stosunek prawny powstał w państwie trzecim, powództwo wytacza się przed właściwy sąd w Sofii. Jeżeli roszczenie dotyczy praw rzeczowych do nieruchomości, zniesienia współwłasności nieruchomości, ustalenia przebiegu granic nieruchomości lub przywrócenia naruszonego posiadania nieruchomości, powództwo wytacza się przed sąd właściwy dla miejsca położenia nieruchomości. Powództwa dotyczące aktów ustanawiających lub przenoszących prawa rzeczowe do nieruchomości oraz powództwa dotyczące anulowania, cofnięcia i unieważnienia aktów dotyczących praw rzeczowych do nieruchomości również wytacza się przed sąd właściwy dla miejsca położenia nieruchomości.

Powództwa dotyczące spadku, całkowitego lub częściowego odwołania testamentów, działu spadku lub unieważnienia dobrowolnego podziału majątku wytacza się przed sąd właściwy dla miejsca otwarcia spadku. Jeżeli spadkodawca był obywatelem bułgarskim, ale spadek został otwarty w innym państwie, roszczenia, o których mowa w poprzednim zdaniu, można wytoczyć przed sąd właściwy dla ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Bułgarii lub przed sąd właściwy dla miejsca położenia nieruchomości.

Powództwa dotyczące roszczeń pieniężnych wynikających z umów można również wytoczyć przed sąd właściwy dla aktualnego miejsca pobytu dłużnika. Powództwa dotyczące świadczeń alimentacyjnych i łożenia na utrzymanie dziecka można również wytoczyć przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania powoda.

Powództwa wytaczane przez konsumentów i przeciwko konsumentom wytacza się przed sąd właściwy dla aktualnego miejsca pobytu konsumenta, a w przypadku braku takiego miejsca – przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania konsumenta.

Pracownicy mogą wytoczyć powództwo przeciwko pracodawcy również przed sąd właściwy dla miejsca, w którym zazwyczaj świadczą pracę.

Powództwo o roszczenie z czynu niedozwolonego można również wytoczyć przed sąd właściwy dla miejsca, w którym popełniono dany czyn niedozwolony. Poszkodowany może wytoczyć powództwo o wypłatę odszkodowania zgodnie z przepisami kodeksu ubezpieczeń (Kodeks za zastrahovaneto) przeciwko ubezpieczycielowi, Funduszowi Gwarancyjnemu i Krajowemu Biuru Bułgarskich Ubezpieczycieli Pojazdów Drogowych przed sąd właściwy dla miejsca, w którym powód miał aktualne miejsce pobytu lub miejsce zamieszkania, siedzibę statutową lub miejsce ubezpieczenia w chwili wystąpienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem. Powództwo przeciwko pozwanym z różnych okręgów sądowych lub powództwo dotyczące nieruchomości położonej w innych okręgach sądowych wytacza się przed sąd właściwy dla jednego z tych okręgów. Wyboru sądu dokonuje powód.

Strony nie mogą zmienić właściwości przypisanej z mocy prawa. Strony sporu majątkowego mogą jednak wyłączyć stosowanie przepisów dotyczących właściwości miejscowej, podpisując umowę prorogacyjną. Przepis ten nie ma zastosowania do sądów właściwych dla obszaru, na którym znajduje się nieruchomość.

Umowy zawierające postanowienia dotyczące wyboru sądu właściwego do rozpoznania sporów w zakresie ochrony konsumentów lub sporów na gruncie prawa pracy są ważne wyłącznie w przypadku, gdy podpisano je po wystąpieniu sporu.

5 Do którego sądu w danym państwie członkowskim powinien się zwrócić, uwzględniając charakter sprawy i wartość przedmiotu sporu?

Poniżej przedstawiono przepisy ogólne regulujące kwestie związane z wytaczaniem powództwa w zależności od charakteru sprawy i wartości przedmiotu sporu:

Sąd rejonowy jest właściwy do rozpoznawania wszystkich spraw cywilnych, z wyjątkiem spraw podlegających w pierwszej instancji właściwości sądów okręgowych. Sąd okręgowy jest właściwy do rozpoznawania w pierwszej instancji:

powództw o ustalenie lub zakwestionowanie pochodzenia dziecka, rozwiązanie stosunku przysposobienia, orzeczenie ubezwłasnowolnienia lub jego uchylenie;

powództw dotyczących prawa własności i innych praw rzeczowych do majątku o wartości przekraczającej 50 000 lewów bułgarskich;

powództw dotyczących spraw cywilnych i gospodarczych, w których wartość przedmiotu sporu przekracza 25 000 lewów bułgarskich, z wyjątkiem spraw dotyczących świadczeń alimentacyjnych i łożenia na utrzymanie dziecka, roszczeń na gruncie prawa pracy lub roszczeń o zwrot nieautoryzowanych wydatków;

powództw o wykreślenie wpisów w rejestrach i o stwierdzenie niewystąpienia przesłanek uzasadniających dokonanie takich wpisów w przypadkach przewidzianych w ustawie;

roszczeń skumulowanych w jednym pozwie, niezależnie od ich wysokości, jeżeli jedno z tych roszczeń podlega właściwości sądu okręgowego, a roszczenia mają zostać rozpoznane w toku tego samego postępowania;

roszczeń podlegających właściwości sądu okręgowego na mocy innych przepisów.

6 Czy mogę wytoczyć powództwo osobiście czy też muszę to zrobić przez zastępcę procesowego, na przykład adwokata?

Powód może wytoczyć powództwo osobiście lub za pośrednictwem upoważnionego pełnomocnika. Pełnomocnikami stron mogą być:

adwokaci;

rodzice, dzieci lub małżonek strony;

radcowie prawni lub inni pracownicy o wykształceniu prawniczym w przypadku instytucji, przedsiębiorstwa, osoby prawnej lub osoby prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą;

naczelnicy obwodów upoważnieni przez Ministra Finansów lub Ministra Rozwoju Regionalnego i Robót Publicznych, jeżeli reprezentowaną stroną jest rząd, oraz

inne osoby wskazane w ustawie.

Do pozwu należy załączyć pełnomocnictwo upoważniające do działania w imieniu strony.

7 Aby wszcząć postępowanie, do kogo powinienem skierować powództwo: do biura podawczego, do kancelarii sądu czy do innego organu administracji?

Pozwy składa się zazwyczaj w sekretariacie sądu – przyjmuje je urzędnik sądowy w godzinach pracy sądu. Pozwy można również przesyłać pocztą tradycyjną na adres właściwego sądu.

8 W jakim języku należy złożyć pozew? Czy można to zrobić ustnie czy też wyłącznie na piśmie? Czy można przesłać pozew faksem lub pocztą elektroniczną?

Pozew należy sporządzić w języku bułgarskim i wnieść do sądu w formie pisemnej. Pozew można przesłać pocztą tradycyjną, nie można go natomiast przesyłać faksem ani pocztą elektroniczną. Kodeks postępowania cywilnego stanowi, że do wszystkich wnoszonych przez strony pism sporządzonych w językach obcych należy załączyć poświadczone przez strony tłumaczenia tych pism na język bułgarski.

9 Czy istnieją specjalne formularze służące do wnoszenia pozwu, a jeżeli nie, to w jaki sposób należy przedstawić sprawę? Czy są jakieś elementy, które należy uwzględnić?

Pozew powinien mieć formę pisemną. Nie istnieją żadne specjalne formularze służące do tego celu poza zatwierdzonymi przez Ministerstwo Sprawiedliwości wzorami nakazu zapłaty i pozwu o wydanie nakazu zapłaty oraz wzorami innych pism związanych z postępowaniem nakazowym na podstawie kodeksu postępowania cywilnego. W kodeksie postępowania cywilnego przewidziano szereg minimalnych wymogów dotyczących pozwów, ale nie określono samej formy pozwu. Zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego pozew musi zawierać: oznaczenie sądu; imię i nazwisko (lub nazwę) i adres powoda i pozwanego oraz, w stosownych przypadkach, ich pełnomocników lub przedstawicieli, osobisty numer identyfikacyjny powoda (*единен граждански номер*) oraz ewentualny numer faksu i telexu powoda; wartość przedmiotu sporu, jeżeli można ją oszacować; wskazanie okoliczności faktycznych uzasadniających wniesienie pozwu, oznaczenie przedmiotu sporu oraz podpis osoby, która wniosła pozew. W pozwie powód musi wskazać przedkładane przez siebie dowody oraz okoliczności faktyczne, których zamierza dowieść za ich pomocą, a także przedstawić wszystkie znajdujące się w jego posiadaniu dowody pisemne.

Pozew musi zostać podpisany przez powoda lub jego pełnomocnika. Jeżeli powództwo jest wytaczane przez pełnomocnika działającego w imieniu powoda, do pozwu należy załączyć pełnomocnictwo potwierdzające, że dany pełnomocnik jest uprawniony do wytoczenia powództwa. Jeżeli powód nie potrafi lub nie

jest w stanie złożyć podpisu pod pozwem, pozw powinien zostać podpisany przez upoważnioną osobę wraz z adnotacją o przyczynach, dla których powód nie podpisał pozwu. Pozew wnosi się do sądu w liczbie egzemplarzy odpowiadającej liczbie pozwanych.

Do pozwu należy załączyć: pełnomocnictwo, jeżeli pozw jest składany za pośrednictwem przedstawiciela; dokument potwierdzający uiszczenie ewentualnych należności i opłat skarbowych; po jednym odpisie pozwu wraz z załącznikami dla każdego pozwanego.

10 Czy należy uiścić opłaty na rzecz sądu? Jeżeli tak, to w jakim terminie? Czy muszę uregulować honorarium adwokata już w momencie wnoszenia pozwu?

Wytoczenie powództwa wiąże się z koniecznością uiszczenia opłat sądowych, których wysokość zależy od wartości przedmiotu sporu i kosztów postępowania, o ile ustawa nie stanowi inaczej. Jeżeli oszacowanie wartości przedmiotu sporu nie jest możliwe, wysokość opłat sądowych ustala sąd. Wartość przedmiotu sporu wskazuje powód. Oznacza się ją kwotą pieniężną.

Pozwany lub sąd działający z urzędu mogą zakwestionować wartość przedmiotu sporu najpóźniej na pierwszej rozprawie. Jeżeli kwota wskazana w pozwie wydaje się nierealistyczna, sąd sam określa wartość przedmiotu sporu.

Wyróżnia się dwa rodzaje opłat sądowych: zwykłe i proporcjonalne. Wysokość opłat zwykłych ustala się na podstawie materialno-technicznych i administracyjnych kosztów postępowania. Opłaty proporcjonalne ustala się na zasadzie wartości procentowej. Opłatę pobiera się w chwili wniesienia wniosku o objęcie ochroną lub o zastosowanie środków ochrony prawnej i w chwili wydania pisma, za które pobiera się stosowne opłaty zgodnie z cennikiem zatwierdzonym przez Radę Ministrów.

Opłatę sądową uiszcza się zazwyczaj po wniesieniu pozwu, dokonując przelewu bankowego na rachunek sądu. Każda ze stron musi z góry pokryć koszty czynności, o których dokonanie zwraca się do sądu. W zależności od okoliczności danej sprawy na wniosek obydwu stron lub z inicjatywy sądu wszystkie koszty pokrywają obydwie strony albo jedna ze stron. Wysokość kosztów ustala sąd.

Zwolnienie z kosztów i opłat sądowych przysługuje: powodom będącym pracownikami najemnymi i członkami spółdzielni w sprawach wynikających ze stosunku pracy; w sprawach o alimenty; w sprawach wytaczanych przez prokuratora; powodom w przypadku powództwa o naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem w związku z wyrokiem mającym przymiot powagi rzeczy osądzonej, a także kuratorom ustanowionym przez sąd dla strony, której miejsce pobytu jest nieznanne.

Sąd nie zasądza kosztów i opłat sądowych od osób fizycznych, które w ocenie sądu nie dysponują wystarczającymi środkami utrzymania. Rozpatrując wniosek o zwolnienie z opłat i kosztów sądowych, sąd bierze pod uwagę dochód danej osoby i członków jej rodziny, stan majątkowy poświadczony stosownym oświadczeniem, stan cywilny, stan zdrowia, status zatrudnienia, wiek oraz inne okoliczności. W takich przypadkach koszt postępowania pokrywa się ze środków przewidzianych na ten cel w budżecie sądu. Jeżeli dłużnik złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, nie pobiera się opłat sądowych. Opłaty takie pokrywa się z masy upadłości po dokonaniu jej podziału zgodnie z ustawą o handlu.

Jeżeli sąd uzna żądania pozwu w całości lub części, zasądza od pozwanego na rzecz powoda koszty postępowania w kwocie odpowiadającej proporcjonalnie zakresowi, w jakim żądania pozwu zostały uznane (obejmuje to opłaty sądowe, honoraria adwokackie, wydatki poniesione w związku z koniecznością stawienia się przed sądem oraz koszty przeprowadzenia dowodów). Jeżeli powód korzystał z nieodpłatnej pomocy prawnej, sąd nakazuje pozwanemu pokrycie kosztów w zakresie proporcjonalnym do części, w której pozw okazał się skuteczny. Jeżeli postępowanie zostanie umorzone, pozwany ma prawo do zwrotu poniesionych kosztów, a jeżeli sąd oddalił powództwo, ma on prawo dochodzić poniesionych kosztów w wysokości proporcjonalnej do zakresu, w jakim powództwo zostało oddalone.

Honorarium adwokackie jest zwykle przedmiotem uzgodnień między klientem a adwokatem i wypłaca się je zazwyczaj po podpisaniu umowy o zastępstwo procesowe lub zgodnie z ustalonymi warunkami. Przy wnoszeniu powództwa ani w toku postępowania sądowego nie obowiązuje przymus adwokacki.

11 Czy można zwrócić się o pomoc prawną?

Z wnioskiem o pomoc prawną może wystąpić dowolna osoba fizyczna spełniająca warunki przewidziane w przepisach prawa. Pomoc prawna obejmuje możliwość korzystania z nieodpłatnej porady prawnej.

Wniosek o pomoc prawną składa się w formie pisemnej do sądu, przed którym toczy się postępowanie. W postanowieniu o uwzględnieniu wniosku sąd wskazuje rodzaj i zakres przyznawanej pomocy prawnej. Postanowienie o przyznaniu pomocy prawnej staje się skuteczne z dniem złożenia wniosku, chyba że sąd postanowi inaczej. Sąd wydaje postanowienie na posiedzeniu zamkniętym, chyba że skład sędziowski uzna, że w danym przypadku konieczne jest przesłuchanie strony, aby wyjaśnić wszystkie okoliczności sprawy. Na postanowienie o odmowie przyznania pomocy prawnej przysługuje zażalenie (*частна жалба*). Orzeczenie sądu apelacyjnego jest ostateczne.

W sprawach cywilnych i administracyjnych pomoc prawną przyznaje się, w przypadku gdy na podstawie dowodów przedstawionych przez stosowne właściwe organy sąd lub przewodniczący Krajowego Biura Pomocy Prawnej ustalą, że strona nie dysponuje środkami wystarczającymi do pokrycia honorarium adwokackiego. Przy dokonywaniu tego rodzaju ustalenia sąd bierze pod uwagę:

dochód strony lub jej rodziny,

majątek i aktywa strony zgodnie z jej oświadczeniem,

stan cywilny strony,

stan zdrowia strony,

to, czy strona jest aktywna zawodowo,

wiek strony,

inne okoliczności.

Pomocy prawnej nie przyznaje się:

jeżeli przyznanie pomocy prawnej nie jest uzasadnione w świetle korzyści, jakie przyniosłoby to osobie ubiegającej się o taką pomoc;

jeżeli wniosek jest oczywiście bezpodstawny, nieuzasadniony lub niedopuszczalny;

w sprawach dotyczących sporów gospodarczych i podatkowych podlegających przepisom kodeksu postępowania w sprawach podatkowych i ubezpieczeniowych (Danachno-osiguriteln protsesualen kodeks), chyba że strona ubiegająca się o pomoc prawną jest osobą fizyczną i kwalifikuje się do otrzymania takiej pomocy.

Pomoc prawna wygasa:

w przypadku zmiany okoliczności uzasadniających jej przyznanie;

z chwilą śmierci osoby fizycznej, której została przyznana.

Sąd, działając z urzędu lub na wniosek strony bądź adwokata wyznaczonego przez sąd, postanawia o całkowitym lub częściowym pozbawieniu przyznanej pomocy prawnej od chwili zmiany okoliczności, na podstawie których ją przyznano.

Sąd, działając z urzędu lub na wniosek strony bądź adwokata wyznaczonego przez sąd, postanawia o całkowitym lub częściowym cofnięciu przyznanej pomocy prawnej, jeżeli się okaże, że okoliczności, na podstawie których ją przyznano, nie istniały lub przestały istnieć.

W przypadku cofnięcia pomocy prawnej strona ma obowiązek uiścić lub zwrócić wszelkie kwoty, z których została bezprawnie zwolniona, uwzględniając honorarium wyznaczonego przez sąd adwokata reprezentującego ją w toku postępowania.

Adwokat wyznaczony przez sąd kontynuuje wypełnianie powierzonych mu obowiązków do chwili uprawomocnienia się postanowienia o pozbawieniu lub cofnięciu pomocy prawnej, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia stronie ochrony przed negatywnymi skutkami prawnymi. Termin na wniesienie środka zaskarżenia ulega zawieszeniu na okres od dnia wydania przez sąd postanowienia o pozbawieniu lub cofnięciu pomocy prawnej do dnia uprawomocnienia się tego postanowienia. Po upływie tego okresu termin na wniesienie środka zaskarżenia wznawia bieg.

12 Od którego momentu powództwo uznaje się oficjalnie za wytoczone? Czy można otrzymać od organów potwierdzenie, że sprawa została wniesiona do sądu w prawidłowy sposób?

Sąd rejestruje pozwy i inne pisma otrzymane pocztą oraz pisma doręczone osobiście w godzinach pracy sądu w rejestrze korespondencji przychodzącej w dniu ich wpłynięcia. Pozew uznaje się za oficjalnie wniesiony w dniu jego otrzymania przez sąd. Jeżeli pozew został wysłany pocztą lub został wniesiony do niewłaściwego sądu, uznaje się, że sąd otrzymał go w dniu jego nadania pocztą lub w dniu jego wpłynięcia do niewłaściwego sądu. Sąd bada pozew pod kątem formalnym. Jeżeli pozew zawiera braki lub jeżeli nie wszystkie wymagane dokumenty zostały załączone, sąd wzywa powoda do usunięcia braków formalnych pozwu w terminie jednego tygodnia oraz poucza go o tym, czy przysługuje mu pomoc prawna. Jeżeli powód nie podał swojego adresu, a sąd go nie zna, sąd wywiesza stosowne obwieszczenie w wyznaczonym miejscu w sądzie na okres jednego tygodnia. Jeżeli powód nie usunie braków formalnych w wyznaczonym terminie, sąd zwraca pozew wraz z towarzyszącymi mu załącznikami. Jeżeli adres miejsca zamieszkania powoda jest nieznan, pozew przechowuje się w sekretariacie sądu, tak aby można było go udostępnić powodowi. Te same zasady mają zastosowanie w przypadku stwierdzenia braków formalnych w pozwie w toku postępowania. Pozew uznaje się za wniesiony w dniu wpłynięcia do sądu jego zmienionej wersji.

Jeżeli po zbadaniu sąd uzna pozew za niedopuszczalny, zwraca go powodowi.

Fakt zwrócenia pozwu powodowi nie wyklucza możliwości jego ponownego wniesienia do sądu, ale w takiej sytuacji powództwo uznaje się za wytoczone w dniu ponownego wniesienia pozwu.

Organy sądowe nie przesyłają specjalnego pisma potwierdzającego prawidłowe wniesienie sprawy do sądu, przeprowadza się jednak określone czynności, które o tym świadczą. Pozwany ma obowiązek wnieść odpowiedź na pozew w formie pisemnej w określonym terminie i zostaje pouczone o tym, jakie informacje należy zawrzeć w odpowiedzi na pozew. Sąd poucza również pozwanego o skutkach niewniesienia odpowiedzi na pozew lub nieskorzystania z przysługujących mu praw, a także o dostępności pomocy prawnej, jeśli pozwany jej potrzebuje i jest do niej uprawniony. Wniesiona przez pozwanego odpowiedź na pozew w formie pisemnej powinna zawierać: oznaczenie sądu i sygnaturę sprawy; imię i nazwisko (lub nazwę) i adres pozwanego oraz, w stosownych przypadkach, jego pełnomocnika lub przedstawiciela; stanowisko pozwanego w kwestii dopuszczalności pozwu i istoty sprawy; stanowisko pozwanego w kwestii okoliczności uzasadniających wniesienie pozwu; zarzuty wobec pozwu oraz okoliczności na ich poparcie; podpis osoby, która wniosła odpowiedź na pozew. W odpowiedzi na pozew pozwany musi wskazać przedkładane przez siebie dowody oraz okoliczności faktyczne, których zamierza dowieść za ich pomocą, a także przedstawić wszystkie znajdujące się w jego posiadaniu dowody pisemne. Do odpowiedzi na pozew należy załączyć pełnomocnictwo, jeżeli pozew jest składany za pośrednictwem przedstawiciela, a także po jednym odpisie odpowiedzi wraz z załącznikami dla każdego powoda. Jeżeli w wyznaczonym terminie pozwany nie wnieśli odpowiedzi na pozew, nie przedstawi swojego stanowiska, nie podniesie zarzutów, nie zakwestionuje prawdziwości pisma wniesionego wraz z pozvem, nie skorzysta z przysługujących mu praw do wytoczenia powództwa wzajemnego, nie wytoczy powództwa incydentalnego ani nie zgłosi interwencji ubocznej, traci możliwość dokonania tych czynności w późniejszym terminie, chyba że uchybił terminowi z powodu wystąpienia określonych nieprzewidzianych okoliczności.

Po sprawdzeniu prawidłowości i dopuszczalności wniesionego pozwu sąd podejmuje decyzję w sprawie trybu rozpoznawania sprawy oraz udziela odpowiedzi na wszystkie wnioski i sprzeczy podniesione przez strony w związku z wszystkimi kwestiami przedprocesowymi oraz dopuszczalnością dowodów. Sąd może również nakazać przeprowadzenie mediacji lub wzięcie udziału w innym postępowaniu mającym na celu dobrowolne rozstrzygnięcie sporu.

Sąd wyznacza termin rozprawy, na którą wzywa strony. Sekretarz sądowy przesyła stronom wezwania do stawienia się przed sądem; stronom doręcza się również odpis postanowienia sądu.

W sprawach gospodarczych kodeks postępowania cywilnego przewiduje wymianę pism między stronami postępowania. Po otrzymaniu odpowiedzi na pozew sąd doręcza jej odpis wraz z załącznikami powodowi, który może wnieść replikę na odpowiedź na pozew w terminie dwóch tygodni. W replice powód może uzupełnić i wyjaśnić treść pierwotnego pozwu. Po otrzymaniu repliki na odpowiedź na pozew sąd doręcza jej odpis wraz z załącznikami pozwanemu, który może wnieść duplikę w terminie dwóch tygodni. W duplice pozwany musi odnieść się do repliki powoda.

Po sprawdzeniu prawidłowości wymienianych pism i dopuszczalności wniesionych replik i duplik, uwzględniając przedstawione w nich kwoty oraz inne wnioski i zarzuty podniesione przez strony, sąd rozstrzyga wszelkie kwestie przedprocesowe oraz kwestie dopuszczalności dowodów. Sąd wyznacza termin rozprawy, na którą wzywa strony, doręczając duplikę powodowi. Sąd zawiadamia strony o swoim postanowieniu. Sąd może nakazać przeprowadzenie mediacji lub wzięcie udziału w innym postępowaniu mającym na celu dobrowolne rozstrzygnięcie sporu. Po przedstawieniu wszystkich dowodów w ramach wymiany pism i po stwierdzeniu, że strony nie muszą stawić się na rozprawie, sąd może – na wniosek stron – rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, zapewniając stronom możliwość przedstawienia zarzutów i odpowiedzi na piśmie.

Kodeks postępowania cywilnego zawiera przepisy szczególne regulujące określone kwestie procesowe – postępowanie uproszczone, postępowanie w sprawach małżeńskich, kwestie związane ze stanem cywilnym, ubezwłasnowolnienie, powództwo o sądowy podział majątku oraz ochronę i przywrócenie posiadania, powództwo o zawarcie umowy przyrzeczonej, powództwa zbiorowe i pozwy o wydanie nakazu zapłaty, postępowanie zabezpieczające, wnioski o objęcie ochroną i postępowanie egzekucyjne. Przepisy szczególne zawiera również ustawa o handlu w odniesieniu do postępowania upadłościowego i powiązanych z nim rozszczeń.

13 Czy można uzyskać dokładne informacje na temat terminów dalszych etapów postępowania (takich jak termin stawiennictwa w sądzie)?

W przypadku gdy termin rozprawy wyznaczono na posiedzeniu niejawnym, sąd wzywa strony do stawiennictwa. W przypadku odroczenia rozprawy na posiedzeniu jawnym strony, które zostały prawidłowo wezwane do stawiennictwa, nie otrzymują wezwania na kolejną rozprawę, jeżeli zostały powiadomione o jej terminie na rozprawie. Wezwanie do stawienia się przed sądem wystosowuje się najpóźniej na tydzień przed planowanym terminem rozprawy. Zasada ta nie obowiązuje w postępowaniu egzekucyjnym. Wezwanie do stawienia się przed sądem zawiera następujące informacje: oznaczenie sądu, który je wystosował, imię i nazwisko oraz adres osoby wezwanej do stawienia się przed sądem, sygnaturę sprawy oraz informacje o tym, w jakim charakterze dana osoba ma występować przed sądem, miejsce i termin rozprawy oraz skutki prawne niestawienia się na rozprawie.

Sąd doręcza stronom odpis każdego orzeczenia, od którego przysługuje odrębny środek zaskarżenia.

Strony powiadamia się o wyznaczonym przez sąd terminie na przeprowadzenie postępowania, ale nie o obowiązujących terminach ustawowych, z wyjątkiem terminów na zaskarżenie orzeczenia sądu. Sąd wskazuje w każdym orzeczeniu organ, do którego można wnieść środek zaskarżenia, oraz termin na wniesienie takiego środka.

Ostatnia aktualizacja: 23/09/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.